

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

РІШЕННЯ

від 23 вересня 2020 р.

№ 45/2

Щодо проекту Закону про внесення змін до Водного кодексу України щодо уточнення переліку первинних водокористувачів (реєстр. № 3969)

Комітет з питань екологічної політики та природокористування розглянув проект Закону про внесення змін до Водного кодексу України щодо уточнення переліку первинних водокористувачів (реєстр. № 3969 від 07.08.2020 р.), поданий народними депутатами України Андрійовичем З.М., Криворучкіною О.В., Задорожним А.В. та іншими народними депутатами України, і відмічає.

Як зазначено у пояснювальній записці, завданнями законопроекту є:

- законодавче врегулювання питання обов'язковості укладення господарського договору первинними водокористувачами з підприємствами водної галузі, необхідність законодавчого закріплення організації надання платних послуг, пов'язаних з подачею води юридичним і фізичним особам з меліоративних систем і водних джерел для поливу зрошуваних або зволоження осушених земель, промислових і комунальних потреб, а також поливу городів, садів і богарних земель та наповнення наливних водойм;

- збереження і відновлення державного майна на стратегічних об'єктах України за рахунок надання платних послуг.

Проектом Закону пропонується внести зміни до статті 42 Водного кодексу України в частині визначення, що: «Також первинними водокористувачами є ті, що мають власні водозабірні споруди і відповідне обладнання для забору води та отримують воду з каналів, водосховищ, водогосподарських систем, водогонів (водопроводів) міжбасейнового та внутрішньобасейнового перерозподілу водних ресурсів.».

Крім того, забір та використання води із каналів, водогосподарських систем, водогонів (водопроводів) міжбасейнового та внутрішньобасейнового перерозподілу водних ресурсів має здійснюватися на підставі дозволу на спеціальне водокористування та відплатного договору, укладання якого є обов'язковим.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України у своєму листі зазначило, що визнає необхідність врегулювання питань, викладених у законопроекті, та підтримує його прийняття у першому читанні. Разом з тим, для однозначного трактування терміну «первинний водокористувач», у тому числі при визначенні платників рентної плати за спеціальне використання води, та для

унемоżliвлення у подальшому ситуацій, коли водокористувачі забирають та використовують воду із водогосподарських систем з перерозподілу (перекиданню) води у маловодні регіони без укладання відповідних договорів з балансоутримувачами цих систем, міністерство пропонує зміни викласти у такій редакції:

«Статтю 42 Водного кодексу України доповнити новими абзацами такого змісту: «Забір води із водогосподарських систем підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, здійснюється на платній основі на договірних засадах та за наявності дозволу на спеціальне водокористування.

Підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, не є первинними водокористувачами при переміщенні об'ємів води системами відкритого та закритого типу під час перерозподілу (перекидання) водних ресурсів.».

Державне агентство водних ресурсів України підтримує необхідність врегулювання питань, викладених у законопроекті, разом з тим, надало пропозиції щодо внесення змін до статті 42 Водного кодексу України. Пропонується статтю 42 доповнити абзацами такого змісту: «Забір та використання води із каналів, водосховищ, водогосподарських систем, водогонів (водопроводів) міжбасейнового та внутрішньобасейнового перерозподілу водних ресурсів підприємств, установ та організацій, що належать до сфери діяльності центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, здійснюється на платній основі на договірних засадах та за наявності дозволу на спеціальне водокористування. Укладання договору є обов'язковим.

Підприємства, установи та організації, що належать до сфери діяльності центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, не є первинними водокористувачами при переміщенні об'ємів води системами відкритого та закритого типу під час перерозподілу (перекидання) водних ресурсів».

Державна екологічна інспекція України пропонує абзац третій статті 42 Водного кодексу України викласти у наступній редакції: «Первинні водокористувачі – це ті, що мають власні або використовують водозабірні споруди і відповідне обладнання для забору та використання води у водних об'єктів та скидання забруднюючих речовин із зворотними водами у водні об'єкти.».

Головне науково-експертне управління, проаналізувавши законопроект, висловило щодо його змісту ряд зауважень. Так, Головне управління вважає, що наявність у первинних водокористувачів власних водозабірних споруд і відповідного обладнання для забору води передбачає, що вони можуть використовувати їх незалежно від виду водного об'єкту. Саме ця характеристика відрізняє їх від вторинних водокористувачів, поняття яких закріплене в чинній ч. 4 (в редакції проекту - ч. 7) статті 42 Водного кодексу України, а саме: «вторинні водокористувачі (абоненти) - це ті, що не мають власних водозабірних споруд і отримують воду з водозабірних споруд первинних водокористувачів».

Отримання води з певних видів водних об'єктів не є кваліфікуючою ознакою первинних водокористувачів згідно з абз. 3 ст. 42 Водного кодексу України як у чинній її редакції, так і у запропонованій у проекті.

Головним управлінням звернуто увагу на те, що у пояснювальній записці до проекту йдеться про необхідність врегулювання відносин між первинними водокористувачами – управліннями каналів та первинними водокористувачами – «крупними підприємствами», які «не сплачують управлінням жодної копійки за послуги з подачі води і наповнення водосховищ», проте у проекті відповідних положень немає. Так само запропонована у проекті редакція ст. 42 Водного кодексу України не вирішує належним чином іншу проблему, про яку йдеться у пояснювальній записці до нього, яка полягає в тому, що «підприємства житлово-комунального господарства відмовляються сплачувати послуги з транспортування води та не укладають договори з управліннями каналів Держводагентства».

Запропонована редакція щодо «відплатного договору» не враховує ситуацію, коли балансоутримувач та підприємство, організація, які забезпечують перекидання води у маловодні регіони, є різними суб'єктами, оскільки в цьому випадку буде незрозуміло з ким саме слід укласти відповідний договір, не визначений розмір плати за водопостачання, порядок її внесення та інші суттєві умови відповідного договору..

Крім цього, Головне управління зазначило, що проект вимагає техніко-юридичного доопрацювання. Зокрема, у його назві не враховано, що в ньому передбачається внесення змін лише до однієї статті Водного кодексу України. Крім цього, юридично коректніше не викладати ст. 42 Водного кодексу України у новій редакції, а внести до неї певні зміни, це пояснюється, зокрема, тим, що ч. ч. 1-3, 6, 7 нової редакції ст. 42 повторюють чинну редакцію цієї статті.

Комітет зазначає про актуальну необхідність врегулювання питання підтримання в належному робочому стані водогосподарських систем з перерозподілу (перекидання) водних ресурсів у маловодні регіони та забезпечення роботи енергоємного обладнання (оплата енергоносіїв), а також попередження загрози виникнення надзвичайних ситуацій, припинення подачі води у різні регіони країни, для підприємств, установ, організацій, населенню міст та областей.

За результатами розгляду Комітет **в и р і ш и в:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Водного кодексу України щодо уточнення переліку первинних водокористувачів (реєстр. № 3969 від 07.08.2020 р.), поданий народними депутатами України Андрійовичем З.М., Криворучкіною О.В., Задорожним А.В. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного четвертої сесії та розглянути на пленарному засіданні Верховної Ради України. За результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу.

2. Співдоповідачем при розгляді проекту Закону від Комітету визначити народного депутата України Андрійовича Зіновія Мирославовича.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО